

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Š. B.**, bývajúceho v Z., zastúpeného JUDr. E. B., advokátkou so sídlom v B., proti žalovanej **T., a.s.**, so sídlom v T., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou N., s.r.o., so sídlom v G., **o neplatnosť výpovede a iné**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 24 C 55/2003, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 14. decembra 2011 sp. zn. 24 Co 18/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trnava rozsudkom zo 7. decembra 2005 č.k. 24 C 55/2003-148 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal a) určenia neplatnosti výpovede danej žalobcovi žalovanou 29. novembra 2002 podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce a b) zaplata náhrady mzdy. Rozhodol tiež o trovách konania. Vychádzal z toho, že žalovaná (zamestnávateľ) dala žalobcovi (zamestnancovi) výpoveď v zmysle § 63 ods. 1 písm. b/ zákona č. 311/2001 Z.z. v znení účinnom v čase dania výpovede (ďalej len „Zákonník práce“), ktorá bola vopred – 11. novembra 2002 prerokovaná v zmysle § 74 ods. 1 Zákonníka práce so ZV ZO SOZE zriadeným pri žalovanej (ďalej len „odborový orgán“) a s ktorou vopred (14. novembra 2002) v zmysle § 240 ods. 7 Zákonníka práce súhlasil Inšpektorát práce, so sídlom v T. (ďalej len „inšpektorát práce“). Súd prvého stupňa nepovažoval túto výpoveď za neplatnú, lebo výsledky vykonaného dokazovania potvrdili splnenie hmotnoprávných podmienok výpovede a preukázali príčinnú súvislosť medzi organizačnými zmenami prebiehajúcimi u žalovanej a nadbytočnosťou žalobcu, ako aj skutočnosť, že žalovaná

nedisponovala voľným pracovným miestom, ktoré by mohla žalobcovi ponúknuť (§ 63 ods. 2 Zákonníka práce).

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trnave rozsudkom zo 6. septembra 2006 sp. zn. 11 Co 67/2006 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku týkajúcom sa neplatnosti výpovede zmenil tak, že výpoveď je neplatná; vo zvyšku napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení prvostupňovému súdu vytkol, že nevenoval dostatočnú pozornosť splneniu hmotnoprávnych podmienok platnosti výpovede v zmysle § 74 ods. 1 a § 240 ods. 7 Zákonníka práce. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto podmienky splnené neboli. Vzhľadom na to uzavrel, že výpoveď je neplatná, a preto je daný dôvod pre zmenu prvostupňového rozsudku. Napadnutý rozsudok zrušil v časti, týkajúcej sa náhrady mzdy, lebo súd prvého stupňa sa z dôvodu svojho iného právneho názoru na platnosť výpovede vôbec nezaoberal otázkou, či žalobcovi patrí náhrady mzdy a v tomto smere ani nevykonal žiadne dokazovanie.

Na základe dovolania žalovanej Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom z 28. februára 2008 sp. zn. 3 Cdo 192/2007 zrušil zmeňujúci výrok uvedeného rozsudku odvolacieho súdu a vec v rozsahu zrušenia vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení zrušujúceho rozsudku uviedol, že v posudzovanom prípade treba mať za to, že odborový orgán prerokoval výpoveď, čím bola splnená hmotnoprávna podmienka výpovede v zmysle § 74 ods. 1 Zákonníka práce. Konštatoval tiež, že inšpektorát práce udelil predchádzajúci súhlas s výpoveďou (§ 240 ods. 7 Zákonníka práce).

Krajský súd v Trnave uznesením zo 17. marca 2009 sp. zn. 24 Co 68/2008 rozsudok Okresného súdu Trnava zo 7. decembra 2005 č.k. 24 C 55/2003-148 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedol, že sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní bola preukázaná príčinná súvislosť medzi prijatou organizačnou zmenou u žalovanej a nadbytočnosťou žalobcu. Odvolací súd uložil súdu prvého stupňa povinnosť v ďalšom konaní vysporiadať sa s existenciou hmotnoprávnej podmienky výpovede danej žalobcovi, spočívajúcej v povinnosti žalovanej ponúknuť žalobcovi iné miesto.

Okresný súd Trnava rozsudkom zo 7. októbra 2009 č.k. 24 C 55/2003-325 žalobu zamietol a rozhodol tiež o trovách konania. V odôvodnení konštatoval, že v danej veci bola

preukázaná príčinná súvislosť medzi žalovanou prijatou organizačnou zmenou a žalobcovou nadbytočnosťou. Uviedol, že v ďalšom súd zameral dokazovanie na skutočnosť, či bola splnená ďalšia hmotnoprávna podmienka výpovede danej žalobcovi, ktorá spočívala v povinnosti žalovanej ponúknuť žalobcovi iné miesto. Z ustanovenia § 63 ods. 2 písm. a/ Zákonníka práce vyplýva, že zamestnávateľ nemá možnosť zamestnanca ďalej zamestnávať, alebo ponúknuť mu inú, pre neho vhodnú, prácu (§ 55 ods. 5 Zákonníka práce) aj vtedy, ak má voľné iba také pracovné miesta, ktoré zamestnanec nie je schopný vykonávať vzhľadom na svoj zdravotný stav, pre svoje obmedzené schopnosti alebo nedostatok kvalifikácie, pokiaľ kvalifikáciu nemožno získať predchádzajúcou prípravou. Zákonník práce pritom za predchádzajúcu prípravu považuje krátkodobé zaškolenie, resp. rekvalifikačné kurzy. Prvostupňový súd mal za preukázané, že žalovaná mala v čase dania výpovede žalobcovi dve voľné pracovné miesta, pre obsadenie ktorých žalobca nespĺňal kvalifikačné predpoklady (požiadavku praxe). Voľné pracovné miesta vyžadovali znalosti v oblasti technicko-organizačného zabezpečenia, v prípade obsadenia pozície technika investičnej výstavby sa vyžadovali znalosti z oblasti stavebníctva, ekonómie a v prípade obsadenia pozície sekretára riaditeľa i predpoklady komunikácie a kancelárskych zručností, ktoré žalobca vzhľadom na svoje dosiahnuté vzdelanie a dovedajšiu 37-ročnú prax v úplne odlišnom odbore nebol spôsobilý vykonávať. Podľa názoru súdu prvého stupňa v prípade žalobcu nebolo možné získať kvalifikáciu na vykonávanie uvedených pracovných pozícií predchádzajúcou prípravou, išlo by o získanie celkom novej kvalifikácie, na čo by nepostačovalo krátkodobé zaškolenie alebo rekvalifikačné kurzy. Na tomto základe dospel súd prvého stupňa k záveru, že v danej veci boli pri výpovedi z pracovného pomeru splnené všetky zákonom požadované podmienky. So zreteľom na to nedôvodnú žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 14. decembra 2011 sp. zn. 24 Co 18/2011 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny (§ 219 O.s.p.); rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa zistil v potrebnom rozsahu všetky rozhodujúce skutočnosti a vec správne právne posúdil. V celom rozsahu sa stotožňujúc s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 O.s.p.) odkázal na správne a presvedčivé odôvodnenie prvostupňového rozsudku. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s tým, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Za nesprávny označil právny názor odvolacieho súdu, v zmysle ktorého sa nemohol „zaoberať námietkami žalobcu v odvolaní pokiaľ išlo o posudzovanie Príkazu generálneho riaditeľa č. 16/2002 a či tento bol podpísaný oprávnenou osobou“. Podľa jeho názoru odvolací súd nerozhodol správne ani potiaľ, pokiaľ sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa o príčinnej súvislosti medzi organizačnou zmenou prebiehajúcou u žalovanej a nadbytočnosťou žalobcu a o jemu danej ponuke inej vhodnej práce. So zreteľom na to, že po vrátení veci na ďalšie konanie boli preukázané nové skutočnosti, sa mal odvolací súd bez ohľadu na svoj skorší právny názor zaoberať dôsledne odvolacími námietkami žalobcu. Išlo pri tom o skutočnosti, ktoré mali z hľadiska hmotnoprávneho zásadný význam. Dovolateľ ďalej namietal, že súdy nižších stupňov prehliadli tú podstatnú skutočnosť, že žalobca zastával u žalovanej funkciu zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci v zmysle osobitných právnych predpisov. Žalobca teda činnosti realizované u žalovanej nespochybniteľne poznal tak z hľadiska prevádzky, ako aj technológie. Podľa jeho názoru žalovaná nepreukázala existenciu písomného rozhodnutia zamestnávateľa o organizačnej zmene z dôvodu zníženia stavu zamestnancov s cieľom zvýšiť efektívnosť práce (teda Príkazu generálneho riaditeľa č. 16). So zreteľom na to neboli splnené hmotnoprávne podmienky výpovede v zmysle § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Nesprávny je záver súdov, že žalovaná nemala možnosť ďalej žalobcu zamestnávať v mieste, ktoré bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce, ani v mieste jeho bydliska, a to ani po predchádzajúcej príprave (§ 63 ods. 2 písm. a/ Zákonníka práce v znení účinnom do 30. júna 2003). Žalobca z týchto dôvodov žiadal dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmeniť a určiť, že výpoveď je neplatná a žalovaná je povinná zaplatiť mu do 3 dní náhradu mzdy 59 238 € do 3 dní.

Žalovaná navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Prípustnosť dovolania žalobcu z uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva. Napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale jeho potvrdzujúci rozsudok, ktorý však nevykazuje znaky uvedené v § 238 ods. 3 O.s.p.

Vzhľadom na to, že najvyšší súd už v danej veci rozhodoval a vyslovil záväzný právny názor (viď rozsudok z 28. februára 2008 sp. zn. 3 Cdo 192/2007), bolo potrebné osobitne vyriešiť otázku, či dovolanie žalobcu nie je prípustné podľa § 238 ods. 2 O.s.p.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci; v zmysle § 243d ods. 1 O.s.p. je preň záväzný právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní. Odvolací súd je viazaný názorom dovolacieho súdu vyjadreným v jeho zrušujúcom rozhodnutí tak pri posudzovaní otázok hmotného práva (aká právna norma a akým spôsobom má byť aplikovaná), ako aj pri aplikácii procesných predpisov (v čom spočívali vady konania, z akého dôvodu je rozhodnutie nesprávne a v čom sa nesprávnosť prejavuje). Zmyslom tejto záväznosti je zabrániť tomu, aby sa odvolací súd po zrušení jeho skoršieho rozhodnutia dopustil znova rovnakých pochybení. Ak by právny záver najvyššieho

súdu vyslovený v jeho zrušujúcom rozhodnutí nebol v ďalšom konaní súdom nižšieho stupňa rešpektovaný, zakladalo by to prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 2 O.s.p.

Zo spisu nevyplýva, že by sa sudy v preskúmvanej veci neriadili záväzným právnym názorom, ktorý najvyšší súd zaujal v rozsudku z 28. februára 2008 sp. zn. 3 Cdo 192/2007, resp. že by znovu došlo k tej istej nesprávnosti, so zreteľom na ktorú bolo skoršie rozhodnutie odvolacieho súdu zrušené. Dovolací súd preto uzatvára, že prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodit' ani z ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p.

So zreteľom na vyššie uvedené by dovolanie žalobcu mohlo byť procesne prípustné, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobca v dovolaní netvrdil, že v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. a existencia týchto väd v dovolacom konaní nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania preto nevyplýva ani z tohto ustanovenia.

Dovolateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V prípade nesprávneho právneho posúdenia veci ide síce o relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), tento dovolací dôvod ale možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní. Samo nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad

sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

Vzhľadom na to, že prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z ustanovení § 238 O.s.p. ani § 237 O.s.p., odmietol najvyšší súd dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n í e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. januára 2014

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková